

ملا نصرالدین

Цъна 12 к.

۲۱ ایول

قیمتی ۱۲ قپک

No:76

اوضاع کواکب در این ماه دلالت کند بر طیب خاطر مبارک

اعلیحضرت اقدس شریاری و عنایت فرمودن با عیان دولت و امر و انتظام
 مهم لشکر از سببی و توبه ایشان و کالت زنان و دشواری وضع عمل و سختی رنگ
 و نری پنبه و صافی شیشه و سیاهی ذوغال و سفیدی مالت و گرمی آتش و سردی برف ....

ستار انحراف	شمس	دخل	مشری	مرخ	ذهر
صواعق در	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲

جماعتی الثانیه طه		۱۲۲۲	
روز	تاریخ	روز	تاریخ
۱	۱۲	۱	۱۲
۲	۱۳	۲	۱۳
۳	۱۴	۳	۱۴
۴	۱۵	۴	۱۵
۵	۱۶	۵	۱۶
۶	۱۷	۶	۱۷
۷	۱۸	۷	۱۸
۸	۱۹	۸	۱۹
۹	۲۰	۹	۲۰
۱۰	۲۱	۱۰	۲۱
۱۱	۲۲	۱۱	۲۲
۱۲	۲۳	۱۲	۲۳
۱۳	۲۴	۱۳	۲۴
۱۴	۲۵	۱۴	۲۵
۱۵	۲۶	۱۵	۲۶
۱۶	۲۷	۱۶	۲۷
۱۷	۲۸	۱۷	۲۸
۱۸	۲۹	۱۸	۲۹
۱۹	۳۰	۱۹	۳۰
۲۰	۳۱	۲۰	۳۱

Abunə qiyməti Tiflisdə və ətraf üçün aprelin əvvəlindən yanvarın birinədək, yə'ni:

9 aylığı (39 nüsxə) - 4 manat
 Altı aylığı (26 nüsxə) - 3 manat
 Üç aylığı (13 nüsxə) - 1 manat 60 qəpik
 Əcnəbi məmləkətlərdə 9 aylığı - 5 manat
 Nüsxəsi - idarəmizdə 10 qəpik
 Özgə şəhərlərdə . . . . 12 qəpik

Məcmuənin adresi: Tiflis, Voronsovski küçədə, nömrə 47.
 "Molla Nəsrəddin" idarəsi.

Тифлис, Воронцовская улица № 47

Редакция журнала

«МОЛЛА НАСРЕДДИН»

İdarəyə göndərilən məktub və məqalələr açıq türk dilində yazılmış olmasalar, çap olunmayacaqlar.

Adres dəyişmək haqqı 7 ədəd 7 qəpiklik markadır.

Cümə 12 cəmədiyəl-axər 1324 Hər həftə nəşr olunur 21 iyul 1906

NƏ ELƏMƏK?

Duma da ki, belə oldu.

İndi bəs nə eləmək?

Duma genə bir məşğuliyyət idi. Hərdən bir teleqramlarda vəkillərimizin nitqlərini oxuyub günümüzü bir tövr keçirirdik.

Bu da ki axırda belə oldu.

İndi bəs nə eləmək?

Bu barədə yoldaşlarımızın çox fikirləşdik. Fikirləşdiksə də bir yana çıxarda bilmədik. Ondan ötrü bir yana çıxarda bilmədik ki, hər birimizin rə'yi bir cürdü.

Məsələn, deyirəm, ay yoldaş Mozalan, sən də bir ağıllı kişisən, bir de görək duma ki, dağıldı, indi camaat bəs nə eləsin?

Gör evi xarab Mozalan mənə nə cavab verir: deyir ki, camaat indi gərək yatsın. Deyirəm, ay qardaş, sən allah belə damnandüşmə sözlər danışma, xalq eşidib səni məzəmmət elər. Evi xarab elə haman sözün üstündə durub ki, durub. Deyir, camaat indi gərək yatsın.

Sonra üzümü Lağlağıya tutub onun rə'yini soruşdum. Zalım oğlu zalım vaqiən lağlağı imiş. Mən ondan bir müxtəsər söz soruşuram, o gör mənə nə cavab verir: raviyani-əxbar və naqilani-şəkkər-şirin-göftar belə rəvayət edirlər ki, bir gün var idi, bir gün yox idi, bir qurd var idi və bir neçə də xırda-mırda balaca, zəif, fəqir və biçarə, sahibsiz və köməksiz, ac və susuz yetim-yesir quzu var idi. Bir gün qurd quzuların yanına gəlib... Lağlağının sözünü kəsib dedim: get, bala, get nağıl deməyinə, sən əlindən nağıl deməkdən savayı özgə bir iş gəlməz, get, duma məsələsi sən xörəyin deyil.

lağlağı da belə getdi.

Növbə Hərdəmxəyalə yetişdi: deyirəm, ay yoldaş, bari sən mənə de görüm duma ki, dağıldı, indi camaat nə eləsin? Bu rəhmətliyin oğlu da başladı ki, mən Hacı Nəcmüddövlənin təqviminə baxmamış bu barədə bir söz danışa bilmənəm.

Hərdəmxəyal da elə getdi. Qaldı Hop-hop. Bunun da rə'yi budur ki, camaat götürüb Müzəfərəddin şaha bir ərizə göndərsin və təvəqqe

eləsin ki, şahənşah duma məsələsinə müdaxilə edib camaata rəyət etsin. Dedim, əzizim Hop-hop, qorxuram İran padşahı bu məsələyə qarışib Germaniya və Avstriya padşahları kimi padşaha tərəf saxlaya, nəinki camaata. Hop-hop bir qədər fikirləşib cavab verdi: "Doğru deyirsən, ay Molla Nəsrəddin, mən burasını fikirləşmədim".

Hop-hop da belə getdi.

Qaldı Qızdırmalı. Bu allahın bəlasına giriftar olmuş da yaylaqlarda veyillənməkdən yorulmadı. Laəlac qalib götürüb Kislovodska ikibaşlı tel vurub bu barədə məsləhət soruşdum. Bir neçə saatdan sonra bu məzmununda cavab gəldi: "Bakının, Qarabağın, Gəncənin və İrəvanın bəyzadə və xanzadələri ilə və bir neçə nəfər İran əhli ilə bir yerdə xanımlar məclisində kaxet çaxırı içə-içə sənə dua göndərirəm. Vəsalam".

Bu da Qızdırmalının rə'yi.

İndi qaldım mən özüm. Rə'yimi deyim: mənənim rə'yim budur ki, lazımdı... dava etmək. Təvəqqə edirəm ki, fikriniz özgə yana getməsin, səbr edin, görün nə deyirəm:

Bəli, lazımdı dava etmək.

Kimnən dava etmək?

Rusiyanın özgə millətləri ilə işim yoxdu. Mən Qafqaz sözü danışırım: mən belə məsləhət görürəm ki, Qafqazda nə qədər ki, erməni var, tökülüb bir günün içində müsəlmanların hamısını qırsın, sonra da müsəlmanlar tökülüb erməniləri qırsınlar.

Məhz bu cür dumanın acığını çıxartmaq mümkündür. Yoxsa özgə bir çarəsi yoxdur.

Əgər gürcülər də bu davaya qarışaydılar, dəxi də yaxşı olardı. Əgər qarışsalar, qarışsınlar, məsləhətləridir. Qarışmasalar, qarışmasınlar, canları cəhənnəmə.

Pəs belə: lazımdır dava eləmək. Buradan bir haşiyə çıxaq. Tiflisdə bir qəzet var, adı "Qolos Kavkaza"dır. Özü padşah tərəfdarıdır. Tiflisdə müsəlmanlardan min dörd yüz müştərisi də var, özgə yerlərdən nə qədər bilirməm. Qərəz...

Dünən bu qəzetin mühərrirlərindən birisi küçədə mənə rast gəlib soruşdu: Ay Molla Nəsrəddin, deyirlər ki, Bakıda ermənilər və müsəlmanlar bir-birlərini qırıb qurtardılar, xəbər var? Dedim, xeyr, xəbər yoxdu. Amma güman edirəm ki, bu xəbər əsl yoxdu. Gördüm ki, rəfiqim başını saldı aşağı. Dedim, bəradər, heç ürəyini sıxma. İki ay bundan irəli Frəngistan darülfünununun mərixanasında bir Qafqaz ermənisi ilə bir Qafqaz müsəlmanın başlarını yarıb beyinlərini misqal-tərəzidə çəkmişlər. Bu heyndə görürlər ki, tərəzidə heç bir şey yox. Məlum olur ki, beyinlər ağırlıqlarından havaya uçublar.

Mürərrir rəfiqim sözümü tez başa düşdü və sevincək əlimi sıxıb "spasibo" dedi və uzaqlaşdı.

Molla Nəsrəddin

QAFQAZ XƏBƏRLƏRİ

Vladiqafqaz

Səlam-əleyküm, Molla əmi!

Neçəsən, dadaş, kefiniz necədir? Bir də dəxi Hacı Əbrürrəhim əfəndinin tilsimlərinə və peçeniyələrinə şəkk gətirəcəksən? O kişi yazmışdı ki, 40 günə kimi дума dağılar. Görürsənmi ki, 10 gün də çəkmədi. İndi dəxi bilmirəm ki, genə bu cadu-bitigə və bu bitli tumanbağı və xışdək parçaları ilə və fırtıqlı dəsmallar ilə ziynət tapan pirlərə şəkk gətirəcəksən?

Allah rəhmət eləsin cəmi ölənlərinizə, bizim bir Tükəzban xala var idi. Allah sizin də cəmi-ölənlərinizə rəhmət eləsin, o rəhmətlik həmişə mənə deyirdi, indi deməsin, allah cəmi ölənlərinizə rəhmət eləsin, o rəhmətlik həmişə üzün bizim rəhmətlik Zöhrə bibiyə tutub deyirdi, indi tutmasın və indi deməsin, o rəhmətlik xalamız rəhmətlik bibimizə, allah sizin də ölənlərinizə rəhmət eləsin, deyirdi ki, balam, Zöhrə, sənə deyirəm, amma bu corma-çocuqlara eşitdirirəm, bax... mənə şüglümmə olasan ki, hər vaxt "Qudurğanlar" pirlərə gedəndə mən yerimə yüz min yol onun baş daşından öpüb bu bayatıları oxumayasan, ta nəfəsin gələne kimi:

Əzizim soltana bax   Ölənləri oyadır
Şaha bax, soltana bax   Bu oyax soltana bax.

Sırtıx

Naxçıvan

Molla Nəsrəddin baba!

"Qızdırmalı"ya cənab "Hərdəmxəyal" etdiyi nəsihət artıqdır. Əgər Qızdırmalının naxoşluğu məhz qızdırmadı, gəlsin Naxçıvana və buranın hamamlarında bir neçə gün çimsin və usta Cəfəri hamama gətirib gündə bir dəfə qan aldır-sın. Əgər yaxşı olmasa, eybi yoxdu, bizim şəhərdə müsəlman həkimi də var, ona müalicə etdirə bilər. Qərəz, nə başını ağrıdım, şəfa tapmaqdan ötrü Qızdırmalıya Naxçıvana gəlmək lazımdır, əgər gələ bilməsə, mən bunu da eləyə bilərəm ki, Naxçıvan hamamlarının suyundan üç butulka göndərəm, bu şərt ilə ki, hər gün sübh yuxudan ayılan kimi haman sudan üç-dörd stəkan nahar qarına içə. Suyun

rənginin sarı olmağına baxmasın, nə eybi var, zə'fəran da sarıdır, amma ətrinə bax. Allah şahiddir ki, Naxçıvan hamamlarının suyunun ətri zə'fəran ətrindən güclüdür.

Hər kəs mənim bu nəsihətimi qəbul eləsə eləsin, eləməsə özü bilsin, vəssalam.

Əziz Qurbanəli oğlu Şərifzadə

Səlyan

Səlyan mahalında bir kənd var, adı "Hasılı"dır. Buranın baqqalları çox bijdilər. Məsələn, müxbirlərimiz cənab "A.A." yazır ki, bir neçə gün bundan irəli bir kəndli buraya satmaq üçün bir qab qaymaq gətirir. Baqqal qaymağın qiymətini kəşib qabı qoyur tərəziyə, vəzni gəlir on yeddi girvəngə üç çert. Baqqal qaymağı boşaldıb başlayır qabını çəkməyə, qabın ağırlığı olur iyirmi dörd girvənkə. Baqqal kəndlini tutur davaya və kəndlidən yeddi girvənkə qaymaq iddəa eləyir. Kəndli təəccüblü baxır baqqalın üzünə və deyir: "Tutaq ki, mən heç qaymaq gətirməmişdim, dəxi məndən nə istəyirsən? Pul vermirsən vermə, dəxi borclu niyə qalım? Allah xatirinə qabımı ver gedim, yolum uzaqdı, halal-xoşun olsun". Baqqal razı olmayıb kəndlinin qabını girov saxlayır ki, getsin qaymağın əskiyini gətirsin, sonra qabını aparsın.

İ d a r ə d ə n :

Bu işləri görəndə İran yadıma düşür...

Culfa

İran rəisi - gömrüyünün hökmilə bundan sonra "Molla Nəsrəddin"də olan insan surətlərinin hər birisinə insan kimi 13 qran torpaq basdı pulu alacaqlar.

İRAN TƏQVİMİ

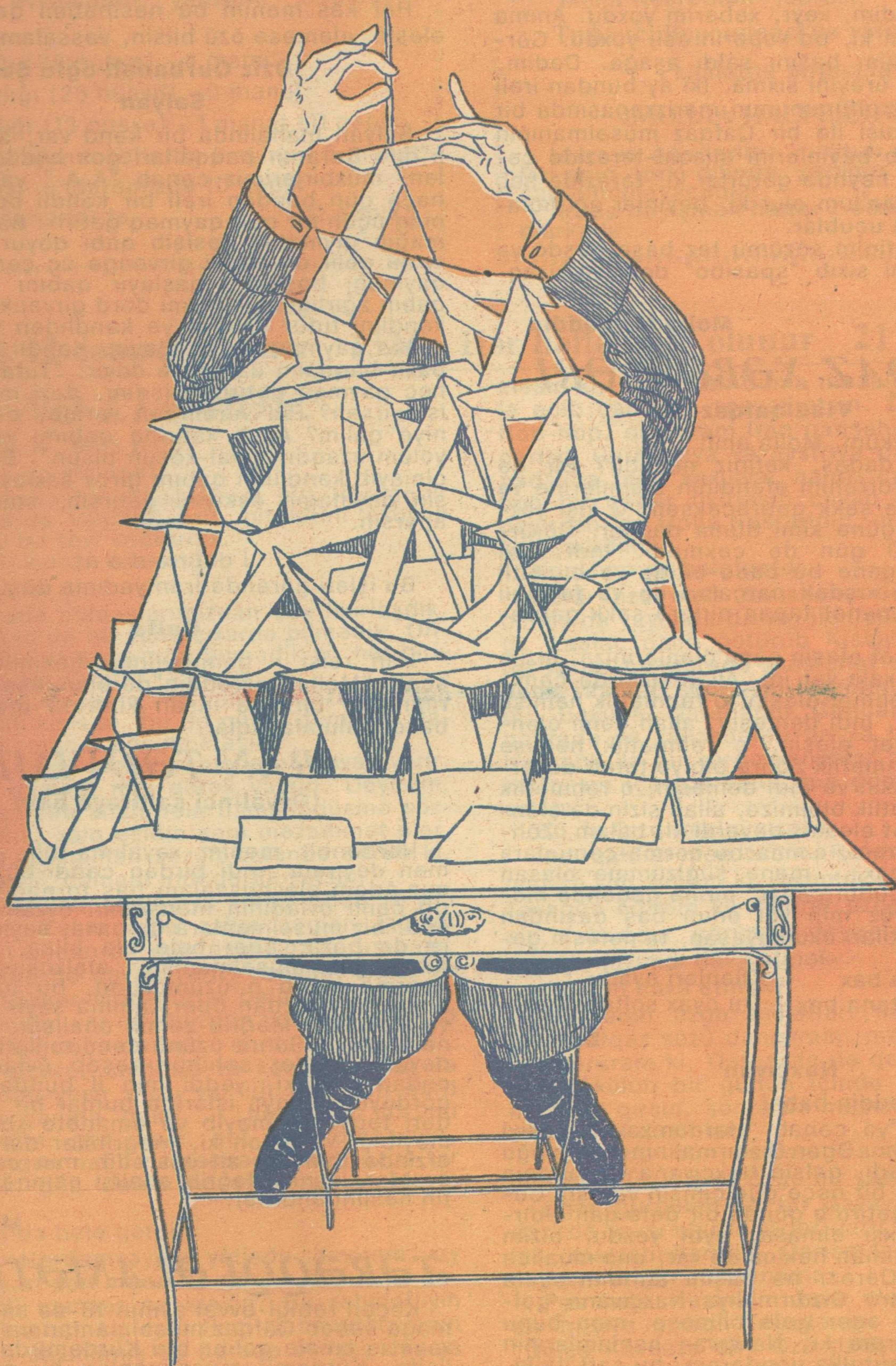
(Əvvəlinci səhifəyə bax)

Hərdənbir mənim xəyalıma bir şey gəlir: mən deyirəm, indi birdən cəddi-büzürgüvarımız Adəm əleyhüssəlam baş torpaqdan qaldırıb cəmi övladının məişətinin övzainə tamaşa edə: biz müsəlmanlara da baxa, sayir millətlərə də baxa, əgər belə ola bilsə, yəqin ki, Adəm biz müsəlmanları, ələlxusus iraniləri bağına basıb ö üzümüzdən, bu üzümüzdən öpər, annımızdan öpər, amma sayir millətlərə və ələlxusus Məğrib-zəmin əhalisinə əsla e'tina eləməz. Sonra üzünü cəmi millətlərə tutub deyər: iranilər səhihün-nəsəb övladımdırlar, ondan ötrü ki, yeddi min il bundan əqdəm gördüyüm dünya işlərinə bunlar bir zərrə qədəri təgyir verməyib və əmanətə xəyanət etməyiblər və halon ki, məğribilər dörd yüz ilin ərzində dünyanı alt-üst edib min əməllərdən çıxıblar, çünki Məğrib əhalisi əcinə və şəyatin nəsliyəndirlər.

Mozalan

TƏRƏQQİ ƏLAMƏTLƏRİ

Keçən rəbiül-əvvəl ayının 18-də saat xoş olmağa səbəb Qafqaz müsəlmanlarının içində iki xeyir iş əmələ gəlib: biri Kürdəmirdə, biri Tiflisdə. Kürdəmir müsəlmanları bu məzmununda bir razılıq kağızı yazıb hökumətə pişnəhad ediblər: "Biz Kürdəmirdə sakin olan müsəlmanlar Kürdəmirdə beşinci duxanın açılmağına

Tələbəlikdə otuz dörd ilin müddətində təhsil etdiyim yetmiş iki elmdən ibarət bir qaladır, amma mən ölüm püfləmə, dağılar.

Mədəniyyət.

Xabi-qəflət

“ Uyma dünyayə, ey dili-qafil Nə olar bu əcuzədən hasil”

raziyiq, çünki burada olan dörd dənə duxan bizlərə kifayət vermir və burada qol qoyuruq. Tarix flan və qırx dörd müsəlmanın imzası".

Tiflis müsəlmanlarının da yazdıqları razılıq kağızı bu məzmunadadır: "Ax keçən günlər! Doğru deyiblər ki, keçən günə gün çatmaz. Hani o günlər ki, bizim gözəl məhəllədə Sumbatov küçəsində fahişəxanalar başdan-başa düzülüb məhəlləmizi ziynətləndirirdi: gələn, gedən, fayton, alış-veriş, xülasə, bir şənlik idi ki, şəhərimiz həqiqətdə London şəhərinə bir təpik də vurmuşdu. Amma allah bəisin evin yıxsın, o gözəl, nazənin sənəm və sərvcəddü laləüzar qonşularımız məhəlləmizdən köçəndən bəri məhəlləmizdən xeyir-bərəkət də bilmərrə köçüb. Bu səbəbdən biz müsəlmanlar canü dildən razılıq izhar edirik ki, fahişəxanalar dübarə bizim məhəlləyə təşriflərini gətirsinlər. Tarix flan və altmış müsəlmanın imzası".

İ d a r ə d ə n :

Ax ax... vay...vay...

Ay bu kağızlara qol qoyan müsəlmanlar!

Cəhd eylə sən ancaq nəzəri-xəlqdə pak ol,
Məxluqu inandır.
Xasiyyətin od olsa da, ətvardə xak ol,
Sön, aləmi yandır.
Xəlqin nəzərin cəlb elə qurşağə. qəbayə,
Məclubi-üyun ol.
Hər hiyləvü bijliklə gir əlbəttə əbayə,
İmanə sütün ol.
Sə'y eylə ki, saqqal uzanıb üç çərək olsun,
Papaq ona nisbət,
Qurşaq da bilirsən ki, on arşın gərək olsun,
Təfsil nə hacət?
Qoyma yerə təsbihini, əl çəkmə duadən,
Övrad oxu daim.
Məclisdə çəkib tut özünü, ol nücəbadən,
Söz söylə mülayim.
İştə geyinib məzhəbi, imanı büründün,
Pək möhtərəm oldun.
İndi nəzəri-xəlqdə sən pak göründün
Əhli-kərəm oldun.
Başdan-ayağa əmnü aman oldu vücudun,
Zöhd ilə yetişdin.
Nolmaq diləyirdinsə, haman oldu vücudun,
Məqsudə yetişdin.
Vaxt oldu ki, indi edəsən aləmi talan,
Tut, qoyma qaçanı
Hökm indi sənindir, dəxi çək işlərə saman,
Yox müşkül açanı.
Dul övrətə bidad elə, eytamə xəyanət,
Xövf etmə əcəldən.
Məkr isə özün qıl, oxu şeytanə də lə'nət,
Şad ol bu əməldən
Əl çəkmə hiyəldən
Təzviri dəgəldən
İmanı da versən
Vermə pulu əldən.

Hop-hop

SUAL VƏ CAVAB

Tiflisdə "Metex" dustaqxanasının rəisi idarəmizə rəsmi surətdə bir kağız göndərüb təvəqqə edirdi ki, müsəlman içində təzə nəşr olunan kitabların siyahısını yazıb ona mə'lum edim. Çünki dustaqlar xahiş ediblər ki, onlara oxumaq üçün türk dilində yazılmış kitablar verilsin.

Siyahı əvəzinə idarəmizdən dustaqxana rəisinə belə cavab yazıb göndərdik: "Keçəl dava bilsə, öz başına sürtər".

Mozalan

QEYRƏT

- Məşədi Heydər, gəl gedək, uyezdni naçalnikə şikayət edək.
- Qoy mən bir aftaba gətirim gəlim.
- Kərbəlayı Qasıməli, buyur sən gəl gedək.
- Ay flankəs, papiros qutum qalib hamamda, gedim gətirim gəlim.
- Ay Mirzə Şaftalı ağa, buyur sən gəl gedək.
- Bu saat verim usta Zülfüqar dişimi çəksin gəlim.
- Ay Mirzə Hüseynağa, barı siz buyurun gedək.
- Nökər bizim oğlanı gətirib bazara, verim dəllək başını vursun, gəlim. - Hacı, sən allah siz təşrif gətirin gedək.
- Aydə, sən allah insaf elə, mən gedim murdar urusun birilə ağız-ağıza verim?..

Hərdəmxəyal

BALACA

FELYETON

Bir filosofun zəmani-vəfatında oğluna etdiyi nəsihət və söhbətdir.

Ey mənim istəkli oğlum! Mən dünyadan getdiyim kimi əsri-hazırda olan cəmi yaranmışlar dəxi mənimlə belə qara torpaq altına gedəcəkdir, zəmani-həyatımda əcdadımızdan şənşöhrətimə layiq bir maarifli oğul yetirdim. O isə səndən ibarətdir. Əzizim! Qamətin ucaldıqca bacarıb şənşöhrətini alçaq saxla.

Nuri-çəşmim! Yaxınfikirli olub bu gündən oturub sabah işini fikir eləmə. Bir işi görməkdə təcil etməyib hər işdə yavaş olgilən: cibində heç vaxt köhnə para saxlama. Para insan üçün hər halda bir mayeyi-təhlükədir.

Ədəbli fərzəndim! Hər halda insanlar içində ədəbli olub birisi bir sözü iki min kərə sual etdikdə bir dəfə cavab verməyib ədəbini göstər. Aman, əzizim, məbada məndən sonra düşmənlərimiz səni yaman dil ilə aldadıb sənə qoyub getdiyim bikaçılıq kimi ne'məti əlindən çıxaralar. Məndən sonra düşmənlərimiz səni elmə tərgib edəcəklər. Maarifli çocuğum! Olmaya qəbul edəsən! Vəsiyyətimin içində zikr edirəm: insan bir mələkdir ya bir qit'ədir. Padşahı iki gözdür. Göz isə bir ləm'eyi-nurdur.

Bunların cümləsinin düşməni haman üstə dediyim elmdir. Gözəl bala, bir para adamlar dəyəcəklər: sənət əxz elə! Məbada qulaq verəsən. Ömrün qayçısı - bir də sənətdir. Dünyada hər nə etsən insafı buraxma, birisinə qərz pul versən, yüzə 30-dan artıq faiz alma. Rəhmdil ol, bir kəndlini vurandan sonra paltarlarının tozunu təmizlə. Hafizə insanda ümdə şərtidir. Bir adamı yüz kərə görə kimi tanı, birisindən qərz pul almış olsan, vaxtında aparıb vermə, çünki qəzadır salar itirər.

Oğlum, sənə ümdə vəsiyyətim bir də dövlətli kimsələrin şə'n və hörmətinin rəyətidir, məbada dünya cifəsindən ötrü onları özündən rəncidə edəsən, sənə yüz manat verib ildə iyirmi dörd rüblə alıb sonra genə iki yüz manat istəsələr, sual-cavabsız vergilən.

Məbada onların sözlərinin əksinə rəftar edəsən. Hərgah bir işləri olursa, cümlədən əvvəl sən canfışanlıq elə, sənə nə qədər yaman desələr, şükür elə, onlar sizə vəkildir. Bir məclisə dövlətli girəndə ayağa durmaqda heç kəsə macal vermə. Belə ki, Sə'di buyurub "Bəni-adəm ə'zayi-yekdigərənd", yə'ni min fəqir yığılıb bir dövlətinin sandığını doldursun. Millətin fəxri bunlar ilədir. Gözümün işığı, dünyanın dolanışığı bunlar ilədir. Dünya bunlardan ötrü xəlv edilmişdir. Hər vaxt əlinizə pul düşəndə, verin bir quzuya, ya bir ata, aparın dövlətli uşaqlarına bağışlayın, tainki ataları sizə çox sağ ol desinlər. Gecələr dövlətli evlərinə qarovul çək. Gündüz işinə getməkdə müzaiqə etmə. Bir məclisdə nə qədər yalan söyləsələr bəli, bəli degilən. Dövlətliyə fəhləlik etməyə gedəndə çox güftgu etmə, bir manat sənə öldürməz, amma yüz fəqirin bir manatı dövlətinin oğluna qumar pulu olar. Dövlətli hər nə söyləsə bil ki, onda bir məsləhət vardır. Onlar sizə vəkildir. Məvacibinizi iki aylarla saxlasalar, deyinib danışmayın, vəkildirlər, əziz oğlum. Xudavəndi-ələm hər bəndəsini bir qüvvədə xəlv etməyib, insan olan lazımdır isti günlər qabağında axşama kimi ac işləyib heyvanat kimi qabıq qoysun, nəinki düşündən bir qraxmal asıb çətirin altında zənənlər kimi dolansın. Onlar sizə vəkildirlər, qoyun necə kefləridir, elə etsinlər. Məbada qoyasız onlar qussə çəksin. Oğlum, sən on gün ac qalsan, eyb etməz, amma onlar bir gün sazandasız, tarsız, kefsiz qala bilməzlər. Bala, lazımdır hər gecə onlar yüz fəqirin illik ruzusunu tarçıya, oxuyana versinlər, siz fəxr edin. Məbada dövlətli balalarını adları ilə çağırarsınız, eyb işdir, həmişə ağa, ağa çağırın. Hərgah peysərinizə şətil vursalar, şükür eləyib deyin: bəyzadə, məni bağışla, sənə kiçiyəm. Hər yerdə dövlətli görəndə sərəsimə ayağa durun, bir yarım saat qıçlarınızın ağrısı çıxsın. Məbada bir dərdinizi deyəndə sizə xəşm etsələr acıq edəsiniz, onların yamanları mərhəmətdir: hərgah dövlətinin divanxanada şəhadət verməli bir işi olursa, yalandan qəsəm edib şəhadət ver, dövlətli həmişə ələ düşməz. Əziz oğlum, məndən sonra bir zaman gələcək sizə

bir düşmən hücum edəndə bunlar sizin dərdinizə qalacaqlar. Bir zaman olacaq qışın günündə başınıza qəmli qarlar yağanda aparıb sizləri özləri ilə isti otaqlarda saxlayacaqlar, qəm yağışlarına islanan vaxtda sizin üstünüzə qanad açıb hifz edəcəklər. Aylar ilə siz ac qalanda elə bilərsiniz onların plov və yağlı xörək canlarına sınacaq?. Elə bilməyin ki, siz quru xarabalarda can verəndən sonra onlar bir də ağız ləzzətilə istəkliləri yanında kravat üstündə yatacaqlar. Sizin balalarınız ayaqyalın gəzməkdən ayaqları bal şanı kimi deşik-deşik olanda onların da nazpərvər ağzadələri ayaqlarından qaloşları çıxarıb atacaqlar. Sizin dul övrətlərinizin irzü namusu düşmənlərin ayağı altında paymal olanda, əlbəttə, onların da qanları cüşə gələcəkdir. Oğlum, dövlətlilərin hörmətini sənə vacib edib xətmə-kəlam edirəm.

Mütərcim Hərdəmxəyal

İRAN

Astaradan

A Molla Nəsrəddin əmi! Təəccübəm sizin halətinizə, rəhmətlik qədimki Molla Nəsrəddin bir fəqir, biçarə kişi idi, siz ki, ikincisiz, qəribə-qəribə rəftarlar sizdən bürüzə gəlir. İki barmağımın arasından görürəm: bir zaman çəkməz xəlv bir-birinə vurub əqidələrini şuluqlaşdıracaqsan. Məgər atalar nəsihəti xatirlərinizdən çıxıbmı: "Xahi nəşəvi risva, həmrəngi-cəmət şo". Başını sal aşağı, qəzetini sat. Vallah çox çəkməz ki, pirlər, duanəvislər, falçılar kərəmətini qanarsız. A kişi, belə Dədə Kərəm kimi od tutub yanırım! Sizə nə dəxli var, pir belə gəldi, falçı elə getdi. Gah Mürsəlbəy biçarəni şəkk gətirməkləkdən ağzın əyib sədəməyə salırsan, gah Astara piri-nin xüsusunda Molla Cəfərqulu ilə mücadiləyə çıxıb biçarəni ziyarət feyzindən binəsib edirsən. Hansı dərdini deyim ağlayım? Dünyanı dərdə salıbsız: bəndənin adı Zeynalabdindir, bir qeyr şəhərdən gəlib burda təvəqqüf edib kəsbkarlıq edirəm. Qəribə işlər burada müşahidə olunur: baqqal əvəzinə bəzzazdan siyasət edillər. 13-cü nömrədə "Abid" imzasilə yazılmış məktubun mükafatını mən Zeynalabdinə edib məni tutmaq istəyirlər. Qorxumdan mallarımı dəyər-dəyməz qiymətə nisyə satıb qaçmaq istəyirəm, dəxi bundan savayı özgə əlacım yoxdu. Allah sənə evini yıxsın, necə ki, sən mənim evimi yıxdın.

Zeynalabdin

Müdir və baş mühərrir: Cəlil Məmmədquluzadə.

E'LAN

Bakı şəhərində Qorxulu küçəsində on dörd nömrə evin yanında vaqə olub baş çəkən həkim, qəbul edir naxoşları axşam saat 12-dən səhər saat 24-cən və şəhərin hər tərəfində əlahiddə mərixana həm varımızdır. Adres teleqraf: Bakı, Opasnaya ulitsa, Qlavni vraq.

«Qeyrət» mətbəəsində çap olundu

Tiflisdə "Sumbatov" küçəsi